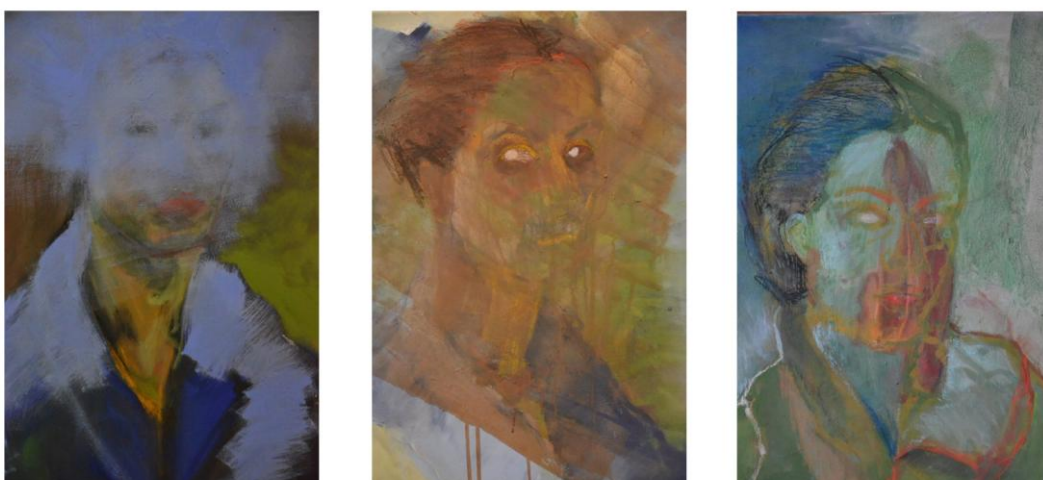

Ág-Bog

Esszé az alkotói folyamatról

Az arckép, az önábrázolás, önportré egy örökösen izgalmas téma a művész számára. Engem is régóta foglalkoztat, hogyan és hányféleképpen lehetséges az énkép leképezése.

Az egyik és legnehezebb mód, a tükör által visszatükrözött képmás rögzítése. Itt többszörös átalakítással kell szembenéznie a művésznak. Egyrészt a tükör a valóságnak vélt valóságot egy hamis és illékony pillanatnyi képként tükrözi vissza. Ezt az illékony pillanatot kell tulajdonképpen emlékezetből megragadnunk (hisz belepillantunk a tükörbe, s aztán emlékezetből tesszük le az ecsetvonást). S egy újabb transzformációt végzünk el: A harmadlagos illúziót kétdimenzióssá tesszük. Ennek a sokszorosan átalakított képnek kell tehát tükröznie magunkat, ami hát valljuk be, eléggé lehetetlen elképzelés.

Sokáig tartott mire rájöttem, hogy miért is nem sikerül megragadnom magamat a tükörből festett önarcképek során. A tudatomban él egy elképzelés a személyiségemről, s a tükörbe tekintve látok egy figurát, amelyet azonosítok önmagammal. Az alkotói folyamat során képtelen vagyok összeegyeztetni ezt a két

„képet”, s az előbb említett sokszoros transzformáció sem könnyíti meg a dolgomat. Így jött az ötlet, hogy önironikus arcképeket fessek magamról, melyek talán sokkal hívebben tükrözik a valóságot, mint egy „szakszerű másolat”. A tükörbe tekintés motívuma párhuzamba hozható az önmagunkra ébredés folyamatával, s ez az első lépcső ahhoz, hogy aztán ki is tudjunk lépni ebből a képből, el tudjunk idegenedni önünktől, különben örökre belevesznénk, mint Narcisszus.

Ezek az önarcképek betekintést engednek a személyiség rejtelseibe, annak „ágas-bogasságába”. Nagyon szerteágazó és megfoghatatlan az a sok információ, amely az egyént egyéniséggé teszi. Igyekeztem megragadni önmagamból azt a momentumot, amely kifejezi az alkotói tevékenységemet. Ez a sorozat valójában egy többszörös önreflexió. Az alkotói folyamat egy kirobbanó érzelemhalmaz, melyet mindenki a saját festői eszközeivel tesz láthatóvá. Igyekeztem felfedezni, megtalálni a saját lefordíthatóságomat.

A pillanatnyi hangulatom teljes mértékben meghatározta a kép összhatását. Mind a három kép más hangulatot közvetít, mondhatni három különböző alak jelenik meg. Abban azonban egységesek, hogy inkább negatív, félelmetes hatást keltenek. Az alakok merevek, komolyak, mind a három a halálhoz kapcsolható valamilyen módon. A lepel, ellepleződés, fátyolosság, áttűnőség jellemzi őket, melyek a hanyatlással hozhatók párhuzamba. Jól tudjuk, magunkban hordozzuk, hogy az élet velejárója az elmúlás. Az általam ábrázolt halál agresszív. A hamis énképünk elpusztításának allegóriájaként értelmezhető. A barna és a zöld színek a rothadást, elmúlást szimbolizálják, a kék a szellemi világ síkját képviseli. Üres tekintetek, amik a testetlen nem-lét, a semmi érzetét keltik. Saját létemet kérdőjelezem meg, de egyben igazolom is ez által. Ez egy örökös körforgás: halál és újjászületés körforgása. Habár a tekintet üres, ez az üresség mégis nagy intenzitással tekint a nézőre. Ezt egyesek talán felhívásnak érezhetik saját múlandóságuk végiggondolására. A normalitástól eltérő, torzult ábrázolásmód kifejezi azt az állapotot, hogy a mások által megtapasztalt személyiségünk egy torzuláson megy keresztül. A tükörkép mindig hamis, legalább annyira hamis, mint az a mód, ahogyan mások látnak bennünket.

Az alkotás folyamata úgy zajlott, hogy mind a három esetben a tükörbe tekintve, egy élethű ábrázolásmódból indultam ki, majd mikor eljutottam arra a pontra, hogy rémesen nem hasonlított az ábrázolt alak eredeti énemre, akkor ezen érzés hevességében gesztusokkal fejlesztettem tovább ennek a hiábavalóságnak a hangsúlyozását. Az önmegsemmisítés, a hamis illúziók elfedése örömmel töltött el, s felfokozott érzelmi hangulattal ajándékozott meg.

Az, hogy sorozatban gondolkodtam, ennél a témánál nem volt kérdéses, hisz egy képpel képtelenség lett volna ábrázolni az énkép hitelességének kutatási folyamatát. A hármasszám pedig egy zárt egységet közvetít, talán a triptichon-hagyomány miatt. A képek mérete 50x70-es, mely alkalmas volt arra, hogy körülbelüli életnagyságban jelenhessenek meg az önportrék. Fő technikául a tojástemperát választottam, mert nagyon intenzív színhatásokat lehet vele elérni, ugyanakkor egyfajta légiesség érzetét is kelti. Ennek kiegészítéseként alkalmaztam még pasztellkrétát és szenet, mely nyersségével és intenzitásával tudott hozzátenni az összehatáshoz.

Összességében elmondható, hogy a célomat elértem, miszerint a fő alapgondolat az volt, hogy képes legyek ábrázolni az énkép megfoghatatlanságát, bemutatni a hamis illúziók hiábavalóságát, a személyiség bonyolultságát, ágas-bogasságát.

Dancs Bettina

2014. május 14.